

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 354
Tarih: 25.03.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Tarihi “Diyarbakır Eski E Tipi Cezaevi”nin, “İnsan Hakları ve Özgürlük Müzesi” olmasına yönelik Kanun Teklifim ve gerekçesi ektedir.
Gereğini arz ederim. 24.03.2010

Şerafettin HALİS
Tunceli Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Yardımcı Komisyon				
Esas Komisyon		Millî Eğitim, Kültür, Gençlik		
Tarih: 01 Nisan 2010		F. No: 2/655		
Md.Y.	Müdür	D.Bşk.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
16	16	16	16	16
BAŞKAN		16		

GERKÇE

1980 yılında Adalet Bakanlığı tarafından yapılan Diyarbakır E Tipi Cezaevi, aynı yıl 12 Eylül askeri darbe sonrası askeri yönetime devredilmiş, Sıkıyönetim Askeri Cezaevi olarak kullanılmıştır.

12 Eylül darbesiyle suçlu- suçsuz yediden yetmişe yakalanan bölge insanı bu cezaevine gönderilmiş, 650 kişi kapasiteli bu cezaevinde, kapasitenin beş, on misli mahkûm bulundurulmuş, binlerce insan insanlık dışı işkence ve uygulamalardan nasibini almıştır.

Nazi uygulamalarını aratan uygulamalar burayı adeta “**cehennemin yeryüzü tezahürü**” haline getirmiş, dünyanın en kötü on cezaevi arasında ilk sıralamaya sokmuştur.

Dayanılması olanaksız insanlık dışı uygulamalarıyla uluslar arası alanda da ünlenmiş bu cezaevinde zulme karşı büyük direnişlerle hayatta kalınmaya çalışılmıştır. Bu konuda onlarca roman, yüzlerce öykü, binlerce yazı yazılmış, onlarca belgesel yapılmış, yüzlerce şiir ve ağıt yakılmıştır.

1982- 84 yılları arasında bu cezaevinde, aralarında kamuoyunun tanıdığı, Kemal Pir, Mazlum Doğan, Necmettin Büyükkaya, Bedii Tan, Ferhat Kutay, Eşref Anyık, Nemci Öner ve Mahmut Zengin’ in de bulunduğu 34 kişi yaşamını yitirmiş, onlarcası sakat kalmış ya da ömür boyu sürececek hastalıklarla çıkmıştır.

Yine 24 Eylül 1996 yılında kötü yaşam koşullarına karşı sesini yükselten mahkûmlardan on tanesi ateşli silah ve kalaslarla öldürülmüş onlarcası ağır yaralı olarak kurtulmuştu.

Toplum belleğinde ve vicdanında unutulması zor tahribatlar yaratmış bu cezaevinin, geleceğe ibret olması ve tarihi acıların tekrarına engel olabilecek bir konum kazandırılması gerekmektedir.

Amaç; acıları tazelemek değil, tam tersine yeni acıların yaşanmasının yolunu tıkamak için toplum belleğini taze ve canlı tutmaktır.

Diyarbakır Eski E Tipi Cezaevi’nin Müzeler Kanunu ve gerekli prosedür dâhilinde “**İnsan Hakları ve Özgürlük Müzesi**” yapılması Türkiye’nin toplumsal ihtiyaçları ve demokrasi için bir cevap olacaktır.

DİYARBAKIR ESKİ E TİPİ CEZAEVİNİN “İNSAN HAKLARI VE ÖZGÜRLÜK MÜZESİ” YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1- Diyarbakır Eski E Tipi Cezaevi “İnsan Hakları ve Özgürlük Müzesi” yapılmıştır.

Madde 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu kanun hükümlerini bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü